

УВОДНА РИЈЕЧ

Црногорска академија наука и умјетности, раније Друштво за науку и умјетност, на самом почетку рада унијела је у свој програм и пројект о изучавању иаиријархалних организација које су одавно карактерисале односе и животи друштва у Црној Гори. Полазећи од чињенице да се ради о комплексном проблему, о занимливој друштвено-историјској појави на ширим подручјима наше земље, интересантној за више грана науке (социологију, етнологију, историју, археологију, лингвистику, право, етику, етнопсихологију), који није у већој мјери изучаван организованије и на нивоу савремених захтјева, — Међуакадемијски одбор, који сачињавају предсјавници шест академија, одредили су да један од облика свакако израјнијег рада буду научни скупови. С разлогом се од првог скупа очекивало да сигурније укаже на основна питања и иуије даље и организованије истраживања, уз иуно учешће најозначајнијих стручњака из разних области друштвених наука. Поднесени реферати, различити по темама, нивоу и ирисујућим проблемима, садрже елементне значајне за подстицање богаије размјене мишљења о више питања друштвене историје, чијем се изучавању, с мање или више усјеха, и до сада ирилазило.

Суштина проблема иаиријархалних заједница и културе не може се усјешно изучавати изоловано, само методом и помоћу основних осјавки једне дисциплине. Обухватајући иакве заједнице као појаве друштва у свој њиховој ијеловитости и континуитету, са свим разликама и сличностима насјанка и животи, са свим елементима констипуисања, ирилагођавања, ширења и, најзад, распадања, са свим осјацима у свијести људи, — иаиријархалне заједнице и њихова култура ће и даље иазивати научну мисао појединаца, група истраживача и њихових инстипуција, да на теоријски и методолошки одрживим основама ишо боље и иошунје одговоре на питања која нам савремена наука и иошребе животи намећу.

Немамо довољно елемената на основу којих бисмо могли нешто сигурније да закључујемо о нивоу и резултатима рада на изучавању проблема овога скупа, дијелом изложених у ириремљеним рефератима, у иорећењу

са стварним стањем науке у овој области у нас, али је чињеница да постојање међуакадемјске сарадње и одзив заинтересованих истраживача идућају више могућности за организацију и плодотворнији рад — у оцјенивању до сада ствараног као и у остварању видика за стицање нових и све богатијих сазнања: било одржавањем скупова сличних овоме или само на основу два или три дуже припремана саопштења о одређеном питању (крвној освети, инстинкцији иланине, задрузи, режиму комуница, реликвијама илеменске свијести), боље организованом размјеном мишљења, објављивањем збирки грађе, посебних студија и резултата експерименталних изучавања.

Напомињемо да су два рада са научног скупа у међувремену објављена у другим публикацијама, и то: Вукашин Пешић, *Методологија изучавања патријархалних заједница*, *Зборник Правног факултета у Титограду*, бр. 3/1979, стр. 9—49. и Милушин Ђуричић, *О методу сакупљања албанских правних обичаја*, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 5—6/1979, стр. 496—505.

ЗА РЕДАКЦИОНИ ОДБОР

Ђоко Д. ПЕЈОВИЋ